

Teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramist käsitleva direktiivi (RoHS) reguleerimisala

Otsustusjuhend

Juhend on välja töötatud EL RoHS pädevate asutuste võrgustikus peetud arutelude käigus.

Tegemist on teavitava ja nõuandva dokumendiga, millel ei ole õiguslikku jõudu.

Liikmesriikide ametiasutuste suhtes kehtib nende riiklik õigussüsteem ning nad saavad käesolevat juhendit kohaldada üksnes selle õigussüsteemi piires.

1. versioon – 13. märts 2007

1. Eesmärk

Käesolevas otsustusjuhendis tuuakse välja kõige olulisemad otsustusprotsessi etapid juhiks, kui RoHS-direktiivi jõustamisega tegelevad pädevad asutused peavad määrama, kas mõni elektri- või elektroonikaseade kuulub elektri- ja elektroonikaseadmetes teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramist käsitleva direktiivi 2002/95/EÜ (RoHS-direktiiv) reguleerimisalasse.

Käesolev juhend ei ole õiguslikult siduv, kuna ühenduse õigusele võib õiguslikult siduvaid tõlgendusi anda ainult Euroopa Kohus.

Käesolev juhend on **EL RoHS pädevate asutuste võrgustikus** koostööd tegevate liikmesriikide vahel kokku lepitud dokument, mille eesmärk on soodustada RoHS-direktiivi jõustamise tõhusust ja selle nõuete täitmist. Käesolev juhend ja selles käsitletud tõlgendusküsimused on kooskõlastatud ka komisjoni Tehnilise Kohandamise Komiteega (vt RoHS-direktiivi artikkel 7).

2. Juhendi ülesehitus

Juhendi ülesehitus põhineb otsustusprotsessi näitlikustaval “otsustuspuul” (vt 4. osa).

Lisaks otsustuspuule on juhendis üldine sissejuhatav osa (vt 3. osa) ning mitmed lisad, mis selgitavad põhjalikumalt otsustuspuus välja toodud konkreetseid probleeme ja küsimusi. Kui lisades sisaldub mõne küsimuse kohta rohkem teavet, on sellele viidatud ka otsustuspuus.

Käesolev juhend tehakse avalikkusele kättesaadavaks nende nõudmisel ning avaldatakse hiljem RoHS-direktiivi pädevate asutuste võrgustiku liikmete kodulehel.

Käesolevat juhendit täiendatakse andmebaasiga, mis sisaldab liikmesriikide ja komisjoni kõige olulisemaid ja põhjapanevamaid otsuseid RoHS-direktiivi reguleerimisala kohta ning samuti kõiki Euroopa Kohtu ja riikide kohtute otsuseid. Seega võib nimetatud andmebaas täita juhendit näitlikustavat rolli.

Käesolevat juhendit uuendatakse pidevalt vastavalt teemakohaste arutelude arengule ning uute teadmiste ja jõustamispraktika tekkele.

3. Taust

Direktiivi reguleerimisala on sätestatud direktiivi artiklis 2. Nimetatud säte on sõnastatud järgmiselt:

“1. Ilma et see piiraks artikli 6 kohaldamist, kohaldatakse käesolevat direktiivi elektri- ja elektroonikaseadmete suhtes, mis kuuluvad direktiivi nr 2002/96/EÜ IA lisas nimetatud kategooriatesse 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ja 10, ning elektripirnide ja kodumajapidamiste valgustite suhtes.

2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse, ilma et see piiraks ühenduse ohutus- ja tervishoiunõudeid käsitlevate õigusaktide ja ühenduse jäätmehooldust käsitlevate eriõigusaktide kohaldamist.

3. Käesolevat direktiivi ei kohaldata elektri- ja elektroonikaseadmete remondiks ettenähtud varuosade ja elektri- ja elektroonikaseadmete korduskasutamise suhtes, mis on turule lastud enne 1. juulit 2006.”

Mõiste “elektri- ja elektroonikaseadmed” seletus on antud artikli 3 punktis a. Seletus on järgmine:

“Elektri- ja elektroonikaseadmed – seadmed, mis nõuetekohaseks toimimiseks vajavad elektrivoolu või elektromagnetvälja, ja seadmed, mida kasutatakse nimetatud voolu ja väljade tootmiseks, ülekandmiseks ja mõõtmiseks ning mis kuuluvad direktiivi 2002/96/EÜ IA lisas loetletud kategooriatesse ning on kavandatud kasutamiseks kuni 1000 V vahelduvvooluga ja 1500 V alalisvooluga;”

Direktiiviga kehtestatav piirang on määratletud artikli 4 lõikes 1. Nimetatud säte on sõnastatud järgmiselt:

”1. Liikmesriigid tagavad, et alates 1. juulist 2006 turule lastud uued elektri- ja elektroonikaseadmed ei sisalda pliidi, elavhõbedat, kaadmiumi, kuuevalentset kroomi, polübroomitud bifenüüli (PBB) ega polübroomitud difenüüleetreid (PBDE). Siseriiklikud meetmed, millega piiratakse või keelatakse nende ainete kasutamine elektri- ja elektroonikaseadmetes ja mis võeti vastu kooskõlas ühenduse õigusaktidega enne käesoleva direktiivi vastuvõtmist, võivad kehtima jääda 1. juulini 2006.

Artikli 2, artikli 2 punkti 1 ja artikli 4 lõike 1 sätete põhjal võib välja tuua järgmised põhiküsimused, mille alusel otsustatakse, kas elektri- või elektroonikaseade kuulub RoHS-direktiivi reguleerimisalasse:

- A) Kas seade kuulub elektri- ja elektroonikaseadmete mõiste alla (vt artikkel 3, punkt a)?
- B) Kas elektri- või elektroonikaseade kuulub direktiivi 2002/96/EÜ (WEEE-direktiivi) IA lisas nimetatud kategooriasse 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 või 10?
- C) Kas elektri- või elektroonikaseadme suhtes kohaldatakse vasturääkivaid ohutuse või tervishoiuga seotud sätteid teisi valdkondi reguleerivates ühenduse õigusaktides või jäätmeid käsitlevates ühenduse eriõigusaktides?
- D) Kas elektri- või elektroonikaseade on liikmesriigis turule lastud enne 1. juulit 2006 või kas see on elektri- või elektroonikaseadme remondiks ettenähtud varuosa?

Igale nimetatud küsimusele vastamiseks tuleb analüüsida arvukalt teisi keerukaid küsimusi, sealhulgas küsimusi, mis puudutavad WEEE-direktiivi IA lisas loetletud kategooriaid.

Euroopa Liidu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb ühenduse õigusaktide ning seega ka RoHS-direktiivi tõlgendamisel eriti arvesse võtta vastava õigusakti eesmärki. Antud põhimõte on seega eelnimetatud küsimustele vastamisel alustrajava tähtsusega.

RoHS-direktiivi eesmärk on ühtlustada õigusakte, mis käsitlevad ohtlike ainete kasutamise piiramist elektri- ja elektroonikaseadmetes, ja aidata kaasa inimeste tervise kaitsele ning

elektri- ja elektroonikaseadmete keskkonnaohutule taaskasutamisele ja kõrvaldamisele.

Õigusaktide ühtlustamine tagatakse eelkõige RoHS-direktiivi õigusliku alusega, milleks on [EÜ asutamislepingu] artikkel 95, mis näeb ette erikorra ja -nõuded juhaks, kui liikmesriik tahab vastu võtta RoHS-direktiiviga kehtestatud piirangutest rangemaid piiranguid. EÜ asutamislepingu artiklis 10 kohustatakse liikmesriike ühenduse õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmiseks lojaalselt töötama ning seega tagatakse õigusaktide ühtlustamine ka RoHS-direktiivi tõlgendamise ja jõustamise alase tiheda koostööga.

Esmased vahendid inimeste tervise kaitse ning elektri- ja elektroonikaseadmete keskkonnaohutu taaskasutamise tagamiseks on RoHS-direktiivi tõlgendamine ja jõustamine. Direktiivi reguleerimisala ja eelnimetatud küsimuste puhul tähendab see, et artikli 2 ja artikli 3 punkti a sätteid tuleb tõlgendada viisil, mis pakub inimeste tervisele kõige tõhusamat kaitset ning võimaldab elektri- ja elektroonikaseadmete võimalikult keskkonnaohutut taaskasutamist.

4. Otsustuspuu

Otsustuspuu ülesehitus vastab kronoloogilisele järjestusele, milles 3. osas loetletud küsimustele A–D tavaliselt vastatakse, kui pädev asutus peab otsustama, kas lugeda või mitte lugeda konkreetne elektri- või elektroonikaseade RoHS-direktiivi reguleerimisalasse kuuluvaks.

Ilmselt ei mõjuta küsimustele vastamise järjekord lõplikku otsust, millega konkreetne elektri- või elektroonikaseade direktiivi reguleerimisalasse või sellest välja arvatakse, eeldusel et enne lõpliku otsuse tegemist antakse vastused kõigile küsimustele.

Otsustuspuu aluseks on küsimused A–D ning seega piirdub otsustuspuu ainult nende küsimustega, mis avaldavad otsust mõju sellele, kas konkreetne elektri- või elektroonikaseade loetakse või ei loeta kuuluvaks direktiivi reguleerimisalasse.

Otsustuspuus ei käsitleta üksikasjalikumalt RoHS-direktiivi lisas toodud erandite ulatust.

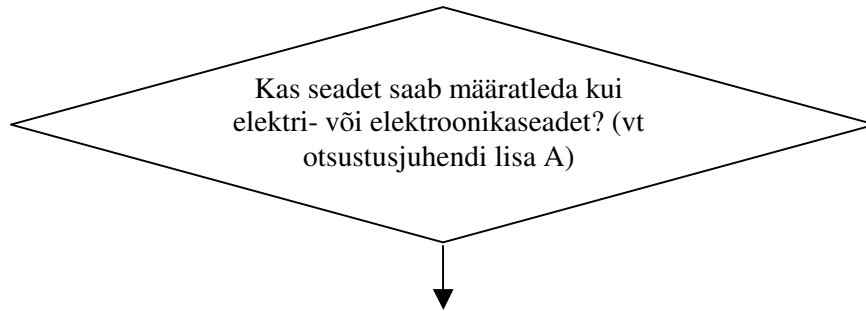
Praktiline teave – käesolevas juhendis kasutatud viitamissüsteem

Viited teistele suunistele ja selgitavatele dokumentidele on käesolevas juhendis esitatud alljärgneval kujul.

Komisjoni dokumendile “Korduma kippuvad küsimused WEEE- ja RoHS-direktiivide kohta”, mis on saadaval aadressil http://ec.europa.eu/environment/waste/weee_index.htm, viidatakse lühidalt sõnaga *komisjon*.

RoHS-direktiiv

Otsustuspuu – REGULEERIMISALA

Vt RoHS-direktiivi artikli 3 punktis a toodud seletust.

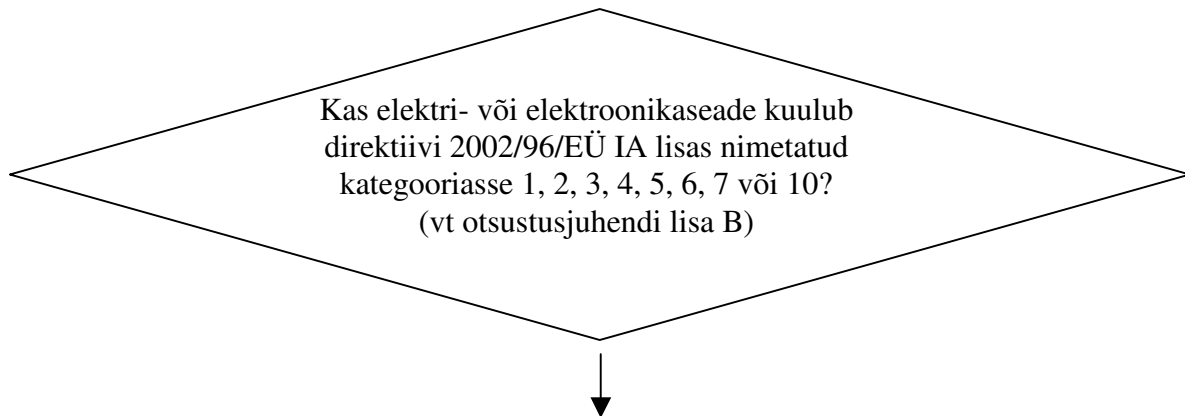
Kas elektri- või elektroonikaseade vajab nõuetekohaseks toimimiseks elektrivoolu või elektromagnetvälja? *või*

Kas elektri- või elektroonikaseade toodab, kannab üle või mõõdab nimetatud voolu või välja? *ja*

Kas elektri- või elektroonikaseade on kavandatud kasutamiseks kuni 1000 V vahelduvvooluga või 1500 V alalisvooluga? (kohaldatakse mõlema elektri- ja elektroonikaseadmete tüübi suhtes)

Viited: komisjon, punkt 1.2, number 1 ja 2

Kui jah

Vt artikli 2 lõige 1 ning IA lisa määratletud kategooriad, mille näited on toodud WEEE-direktiivi IB lisa. (Viide IA lisa kategooriatele puudutab konkreetselt WEEE-direktiivi kategooriaid 1-7 või 10. Viide ei hõlma WEEE-direktiivi ülejäänud osi ega ühenduse õigusaktide, rakendusõigusaktide ega liikmesriikide muude siseriiklike õigusaktide ülejäänud osi.)

Kas elektri- või elektroonikaseadet on lisades otseselt nimetatud (konkreetsed kanded)? *või*

Kas elektri- või elektroonikaseade on nimetatud lisades toodud näitlikus loetelus? *või*

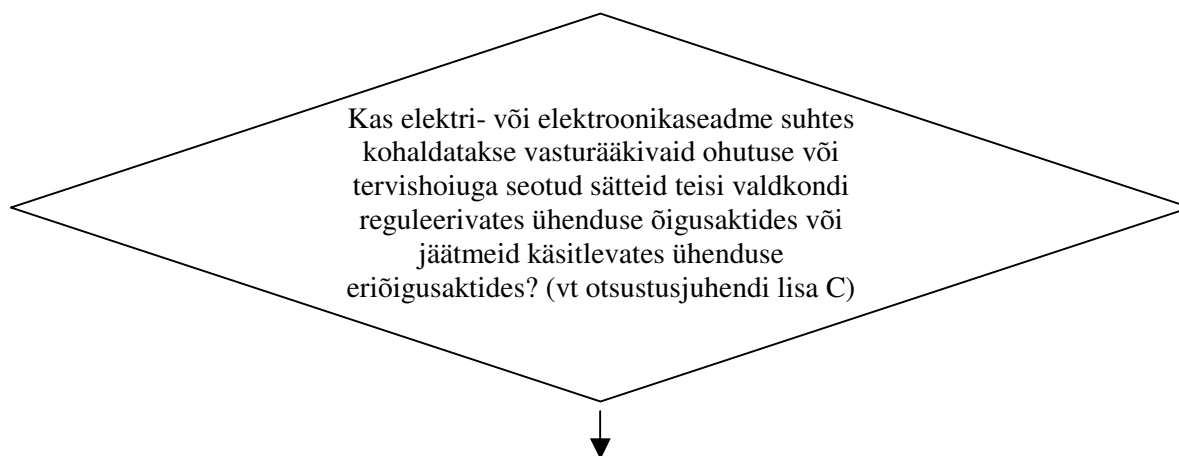
Kas elektri- või elektroonikaseade liigitatakse kodumajapidamise valgustite või hõõglambipirnide kategooriasse? *ja*

(Lisad ei sisalda kategooriasse kuuluvate elektri- ja elektroonikaseadmete ammendavat loetelu ning mitmed kategooriad sisaldavad näitlikku loetelu, mis hõlmavad paljusid erinevaid elektri- või elektroonikaseadmeid.)

Kas elektri- või elektroonikaseade täidab mõnele lisades toodud kande vastavat funktsiooni? (kohaldatakse nii konkreetsete kui illustratiivsete kannete puhul)

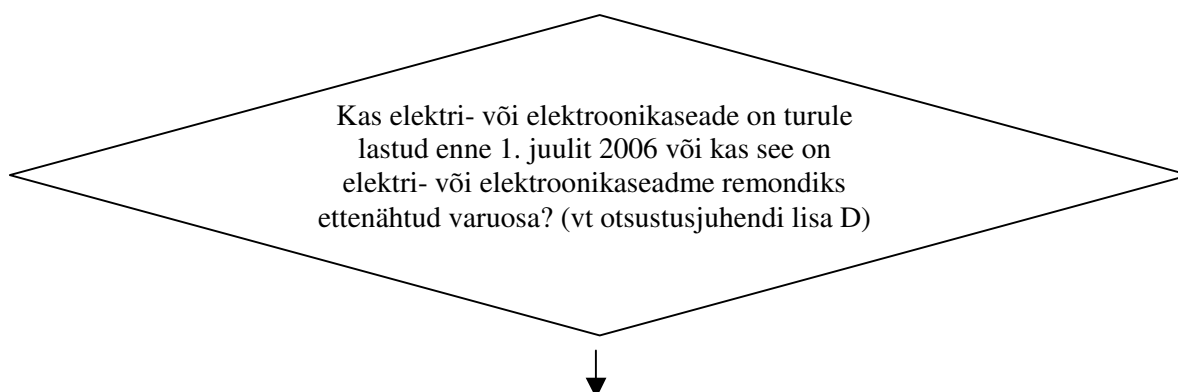
Viited: komisjon, punkt 1.3, number 3 ja 4

Kui jah

Vt RoHS-direktiivi artikli 1 lõige 2.
Kas elektri- või elektroonikaseadme suhtes kohaldatakse vasturääkivaid ohutuse või tervishoiuga seotud sätteid teisi valdkondi reguleerivates ühenduse õigusaktides?
Kas elektri- või elektroonikaseadme suhtes kohaldatakse konkreetses ühenduse jäätmeõigusaktis (sh direktiiv 91/157/EMÜ) sisalduvaid vasturääkivaid sätteid.
(Mõlemat tüüpi õigusaktide puhul kohaldatakse põhimõtet, et viide ei hõlma ühenduse õigusaktide muid tüüpe, rakendusõigusakte ega liikmesriikide muid siseriiklikke õigusakte.)
Viited: komisjon, punkt 1.2, nr 4

Kui ei

Vt RoHS-direktiivi artikli 2 lõige 3 ja artikli 4 lõige 1.
Kas elektri- või elektroonikaseade on mõnes liikmesriigis turule lastud enne 1. juulit 2006? või
Kas elektri- või elektroonikaseade on sellise elektri- või elektroonikaseadme varuosa?
Viited: komisjon, punkt 2.1

Kui ei

